

UZ OVAJ BROJ

U ovom broju »Revija za sociologiju« donosi materijale sa redovnog godišnjeg simpozija u organizaciji Sociološkog društva Hrvatske održanog u veljači 1978. godine u Opatiji. Simpozij je bio posvećen uvijek aktualnoj temi vrijednosti i vrijednosnih orijentacija u našem društvu kao i suvremenom svijetu općenito. Koliko vrijednosti postaju pitanje aktualno u suvremenosti pokazuje i podatak da je to drugo savjetovanje kojeg Sociološko društvo Hrvatske organizira na tu temu u nekoliko posljednjih godina. (Prvo je održano u Stubičkim Toplicama decembra 1975. a materijali sa njega objavljeni su u »Reviji za Sociologiju« 1. 1976.)

Problemom vrijednosti počinje se sve više baviti kako znanost tako i društvena praksa u ovoj našoj epohi gdje se često radikalno preispituju naši pogledi na svijet i stvarnost. Tako problem vrijednosti iskrsava u prvi plan kada počinjemo shvaćati da je svijet prostor u kojem se odvija slobodna ljudska akcija koja svijet mijenja u dijalektici onoga što se naziva »objektivna okolnost« i onoga što se naziva »slobodna volja«. Dok se često prije ljudska djelatnost shvaćala kao »uvjetovana« materijalnom bazom pa su se tako fenomeni svijesti svodili na puke odraze te baze (što je karakteristika staljinizirane varijante marksizma), suvremeni revitalizirani marksizam pristupa »materijalnoj bazi« kao i fenomenima svijesti, i među njima vrijednosti, kao autonomnim ali ne međusobno nekim rezom odvojenim sferama stvarnosti. Postalo je jasno da i vrijednosti imaju svoju relativno autonomnu egzistenciju i da nije dovoljno poznavati materijalnu bazu pa da se iz nje automatski izvodi vrijednosni sistem. Sa druge strane postalo je isto tako jasno da razvoj materijalne baze nije automatski odgovor za sve probleme ljudskog društva. Krize vrijednosti nastupaju često upravo u društvima koja su riješila osnovne probleme materijalne oskudice. Svi ti faktori čine problematiku vrijednosti izvanredno interesantnim za naše društvo općenito tako i za sociologiju posebno. Sa jedne strane u sferi teorije kod nas je možda u najradikalnijem obliku izvršen »teorijski zaokret« u smislu destalinizacije i time je dijalektički odnos svijesti (i vrijednosti) i materijalne baze postavljen u fokus analize. Sa druge strane mi smo društvo koje se ubrzano materijalno razvija, koje doživljava radikalnu transformaciju ekonomske i socijalne strukture što ima znatne reperkusije na vrijednosnu orijentaciju karakterističnu za različite društvene grupe.

Kako tim problemima pristupaju naši sociolozi može, barem donekle, osvjetliti ovo savjetovanje i referati koji sada dolaze pred čitaoca. Na žalost kompletnost slike ovdje je okrnjena iz više razloga. Sa jedne strane velik broj referata objavljen je u drugim časopisima na žalost nesistematski i neorganizirano. Sa druge strane od samog savjetovanja pa do objavljiva-

nja ovog relativno najkompletnijeg njegovog prikaza protekao je nedopustivo veliki vremenski razmak te smo dužni ispriku kako našim čitateljima tako i samim autorima koji su pokazali izvanrednu strpljivost očekujući objavljivanje svojih priloga. Nadamo se da ćemo ubuduće biti u stanju mnogo ažurnije informirati javnost o kretanjima i strujanjima u našoj sociologiji, te da će ovaj časopis postati mjesto teorijske artikulacije naše svakodnevnice i ujedno prostor koji će obilovati inicijativama i rješenjima problema koji se pred naše društvo postavljaju.